

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

2014 KPSS-EĞİTİM BİLİMLERİ REHBERLİK

ÇAĞDAŞ EĞİTİM ve REHBERLİK

ÖĞRETİM HİZMETLERİ:

Öğrencinin belirlenen hedefler doğrultusunda yetişmesi için yapılan planlı, programlı süreçleri kapsar.

YÖNETİM HİZMETLERİ:

Öğretim ve kişilik hizmetlerinin uyumlu şekilde yürütülmesi için gerekli olan personeli, ortamı, araç-gereci hazırlamayı kapsar.

ÖĞRENCİ KİŞİLİK HİZMETLERİ:

Öğrencinin tüm yönleriyle gelişmesini ve öğretim hizmetlerinden etkili şekilde yararlanmasını kapsar.

Rehberlik Hizmetleri:

Kendini tanıma, problemlerini çözme, doğru kararlar alma, uyumlu ilişkiler kurma, kendini gerçekleştirme.

Sosyal Yardım Hizmetleri:

Beslenme, barınma, ulaşım, iş bulma, maddi ihtiyaçlarını karşılama, yurt, burs, yemek vb. hizmetleri sağlama.

Sağlık Hizmetleri:

Öğrenciyi sağlığını koruması için bilgilendirme, önlemler alma, tedavisini sağlama.

Özel Yetiştirme Hizmetleri:

Başarısızlığı giderme, yetenek geliştirme, hazırlayıcı eğitim, engelli veya üstün zekalı bireylere imkân sağlama.

Sosyo-Kültürel Hizmetler:

Boş zaman değerlendirme, ilgi ve yeteneğe göre spor, sanat vb. etkinliklere yönlendirme.

Rehberliğin Amacı:

Bireyin kendini gerçekleştirmesine yardımcı olmaktır. Kendini tanıma, gizli güçlerini açığa çıkarma, fırsatları görme, çevreyle uyum vb.

REHBERLİĞİN HİZMET ALANLARI

DOĞRUDAN BİREYE VERİLEN HİZM.

- **Psikolojik Danışma:** Öğrencinin problemlerini çözmesini, kendini gerçekleştirmesini sağlamak için uzman kişilerce verilir. Duyuşsal yön ağırlıktadır.
- **Bireyi Tanıma:** Asıl amaç bireyin kendini tanımasını ve böylece gerçekçi kararlar vermesini sağlamaktır.
- **Oryantasyon:** Öğrenciyi yeni bir ortama veya yeni bir duruma alıştırmak amacıyla yapılır.
- **Bilgi Toplama ve Yayma:** Öğrencilerin ihtiyaç duyabilecekleri eğitsel veya mesleki alanlarla ilgili her türlü bilgiyi toplayıp, öğrencilere ulaştırmayı amaçlar.
- **Yönelme ve Yerleştirme:** Bir üst eğitim kurumuna, mesleğe veya sosyal etkinliğe yönlendirmeyi ve yerleştirmeyi amaçlar.
- **Sevk Hizmetleri:** Bireyin ihtiyacını karşılayacak hizmetin verilememesi durumunda ilgili kişi veya kuruma yönlendirmek.
- **İzleme:** Öğrenciye verilen hizmetlerin ne derece etkili olduğunu, amacına ulaşip ulaşmadığını belirlemektir.

DOLAYLI OLARAK BİREYE VERİLEN HİZM.

- **Rehberlik Programı Hazırlama:** Okulun kendi amaç ve ihtiyaçları doğrultusunda yapılır.
- **Müşavirlik(Konsültasyon):** Öğrenciyle ilgili herkeşin işbirliği içinde ve ortak bir anlayışla çalışmasını sağlamaktır.
- **Araştırma ve Değerlendirme:** Hizmetlerin etkisini artırmak için sorun ve ihtiyaçlarını tespit etme, sonuçları değerlendirme, bilimsel gelişmeleri takip etme vb.
- **Çevre ve Veli İle İlişkiler:** Çevredeki kişi ve kurumları bilgilendirme, desteğini alma.

Rehberliğin İlkeleri:

- Temelinde birey vardır.
- Bireyi tüm yönleriyle tanımak esastır.
- Gönüllülük, gizlilik ve süreklilik esastır.
- Demokratik ve insancıl bir anlayışa dayanır.
- Bireysel farklara saygı gerektirir.
- Tüm bireylere açık bir hizmettir.
- Karar verici değil, karar vermeye yardımcıdır.
- Okulun ihtiyaçlarına göre şekillenir.
- Sistemli ve profesyonel bir hizmettir.
- Eğitimin ayrılmaz bir parçası ve tamamlayıcısıdır.
- İlgili herkesle işbirliği yapmayı gerektirir.
- Bireyin kendini gerçekleştirmesini hedefler.
- Kullanılan yöntemler, yapılan etkinlikler eğitim kademesine göre şekillenir.

Rehberlik Ne Değildir?

Sadece sorunlu öğrencilere yönelik / Zorunlu bir hizmet / Bireyi disipline etme veya yargılama süreci/ Yol gösterme, birey adına karar verme/ Öğretme-öğrenme süreci/ Tek yönlü bir iletişim süreci/ Bireye acıma/Her sorunu çözen sihirli bir değnek/Hizmet süresince kullanılan teknikler amaç haline getirmek **REHBERLİK DEĞİLDİR.**

REHBERLİK TÜRLERİ

PROBLEM ALANINA GÖRE:

- **Kişisel-Sosyal Reh.:** Her türlü kişisel ve sosyal gelişim ihtiyaçlarının karşılanması, sorunların çözülmesi.
- **Eğitsel Reh.:** Akademik başarıyı artırma, öğrenmeyi öğrenme, verimli ders çalışma.
- **Mesleki Reh.:** Bireyi meslekler hakkında bilgilendirme, ilgi ve yeteneğe uygun meslek seçmeye yardımcı olma.

TEMEK İŞLEVLERİNE GÖRE:

- **Önleyici Reh.:** İstenmeyen bir durum oluşmadan önce önlemler alma.
- **Kriz Yönelimli Reh.:** Herhangi bir kriz durumunun ilk başlangıcında verilmesi gereken hizmetler.
- **İyileştirici Reh.:** Bireyin halen devam eden sorunlarına çözüm bulma.
- **Geliştirici Reh.:** İçinde bulunduğu gelişim dönemine ait gelişim görevlerini başarabilmesi ve tüm gelişim alanlarında yeterli kazanmasını sağlama.
- **Ayarlayıcı Reh.:** Öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve beklentilerine uygun faaliyetlerin eğitim sürecinde uygulanan programlarda yer almasını sağlama.
- **Uyum Sağlayıcı Reh.:** Yeni ortamlara uyum sağlamayı kolaylaştırma ve bu konudaki sorunlara yardımcı olma.
- **Yöneltilici Reh.:** İlgili ve yeteneğe uygun bir alana, okula, mesleğe yönelmeyi sağlama.
- **Tamamlayıcı Reh.:** Hedeflere ulaşmak için **öğretim etkinliklerinin** rehberlik hizmetleriyle birlikte yürütülmesi.

EĞİTİM KADEMELERİNE GÖRE:

- **Okul Öncesi:** Aile ile işbirliği içinde yapılır. Kişisel-sosyal rehberlik ağırlıklıdır.
- **İlköğretim:** Birinci kademe eğitsel, ikinci kademe kişisel-sosyal rehberlik ağırlıklıdır.
- **Ortaöğretim:** Kişisel-sosyal, eğitsel ve mesleki rehberlik sunulur.
- **Yüksek Öğretim:** Kişisel-sosyal rehberlik ağırlıklıdır.

BİREY SAYISINA GÖRE:

- **Bireysel veya Grupla Rehberlik:** Hizmetlerin bilimsel yönü ağırlıklıdır.
- **Bireysel veya Grupla Psikolojik Danışma:** Hizmetlerin duyuşsal yönü ağırlıklıdır.

KURUMLARINA GÖRE:

- **Endüstri, Sağlık, Sosyal Yardım ve Eğitim alanlarında rehberlik yapılır.**

BİREYİ TANIMA TEKNİKLERİ

TEST TEKNİKLERİ

- **Başarı Testleri:** Öğrenme süreci sonunda öğrencilerin hedeflere ne derece ulaştığını belirlemeye yarar. Çoktan seçmeli sınavlar gibi.
- **Yetenek Testleri:** Bireyin belli bir süre içinde zihinsel ve akademik potansiyelini en üst düzeye ortaya koymasını gerektirir.
- **Kişilik Testleri:** Kişilik, bireyi diğer insanlardan ayıran ve onu kendisi yapan özelliklerdir. Bir özellik tamamen bireye özgü, ayırt edici, diğer özelliklerle tutarlı ve uzun süreli ise kişilik özelliğidir.
- **Tutum Testleri:** Bireyin herhangi bir nesneye, kişiye veya duruma yönelik eğilimleri ölçmeye yarayan araçlardır.
- **İlgi Envanterleri:** Bireyin herhangi bir varlığa karşı sahip olduğu duyuşsal yönelimleri ölçmeye yarar. İlgi, sonradan kazanılır.

TEST DIŞI TEKNİKLERİ

Gözleme Dayalı Teknikler:

- **Gözlem:** Amaçlı ve planlı bir şekilde bireylerin davranışlarının izlenip, kaydedilmesidir. Gelişigüzel veya sistematik olabilir.
- **Vak'a Kaydı:** Öğrencilere ilişkin her zaman görülmeyen, anlamlı ve sıra dışı durumların nesnel ve detaylı bir şekilde kaydedilmesi.
- **Özellik-Kayıt Çizelgesi:** Hangi öğrencilerin, çeşitli alanlara ait özelliklerden hangilerine sahip olduklarını gösteren araçlardır.
- **Derecelendirme Ölçekleri:** Belirlenen özelliklerin bireyde hangi sıklıkta veya ne düzeyde (iyi-orta-zayıf-çok zayıf gibi) var olduğunu tespit etmeye yarar.

Başkalarının Görüşlerine Dayalı Teknikler:

- **Sosyometri:** Bir grubun üyeleri arasındaki etkileşim örüntüsünü ve bireylerin grup içindeki konumlarını saptamaya yarar. Grubun genel yapısı ve bireyler arasındaki ilişkilerin düzeyi değerlendirilir.
- **Kimdir bu?:** Bireyin, grup üyeleri tarafından nasıl algılandığını anlamayı sağlar. Böylece grubun En'leri tespit edilebilir.

Kendini Anlatma Teknikleri:

- **Otobiyografi:** Bireyin yaşam öyküsünü, geçmişteki ve şu andaki yaşantısını, gelecekte ilgili ideallerini yazmasıdır.
- **Arzu Listesi:** Bireyin doyumlanmamış isteklerini, ihtiyaçlarını, beklentilerini hayali olarak tasarlayıp anlatmasıdır.
- **Problem Tarama Listesi:** Bireyin sorunlarını ve bunların nedenlerini kendi görüşleriyle ortaya çıkarmayı, çözüm yolu geliştirmeyi, kendi problemlerini daha iyi anlamasını amaçlar.
- **Zaman Cetveli:** Bireyin hangi işlere ne kadar zaman ayırdığını ve bunlara ilişkin duyguyu ve düşüncelerini öğrenmeyi sağlar, zamanı iyi kullanma konusunda kendini disipline etmesine yardımcı olur.
- **Görüşme:** Bireyin kendisi hakkında bilgi vermesi amacıyla yapılır.
- **Anket:** Bireyin herhangi bir konudaki duyguyu ve düşüncelerini belirlemeye yarayan soru formlarıdır.
- **Kime Göre Ben Neyim?:** Öğrencinin başkalarının gözünde kendisinin nasıl algılandığını belirlemesidir. Benlik algısı belirlenir.
- **Eksik Cümle Tamamlama Listesi:** Bireyden açık uçlu ifadelerden oluşmuş eksik cümleleri tamamlaması istenir.

Etkinliğe Dayalı Teknikler:

- **Psikodrama:** Bireyin yaşadığı bir problemi, grup karşısında gerçek yaşamda olduğu gibi canlandırmasıdır. Böylece birey problem hakkında daha çok bilinçlenir.
- **Sosyodrama:** Bir grup öğrencinin yaşadığı ortak bir problemle ilgili rolleri uzman bir kişinin yönetiminde canlandırılmasıdır.

Diğer Teknikler:

- **Bibliyoterapi:** Bireye sorunlarıyla ilgili kitap okutarak kendisine yardım sağlanmasıdır. İç görü kazandırır.
- **Toplu Dosya:** Çeşitli tekniklerle toplanan bilgilerin düzenli bir şekilde özetlenerek kaydedilmesidir.
- **Veli Görüşmesi/Ev Ziyaretleri/Aile Terapisi/Sinetarapi**

PSİKOLOJİK DANIŞMA KURAMLARI

- **GESTALT(BÜTÜNCÜL) KURAM:** Birey bir bütün olarak ele alınır. Psikolojik danışmanın amacı bireyi **duygu, düşünce ve davranış bütünlüğüne** ve uyumuna ulaştırmaktır.
- **BİLİŞSEL KURAM:** Psikolojik danışmanın amacı, bireyin yanlış ve mantıksız düşüncelerini değiştirmek, onu duygusal sorunlardan uzaklaştırmaktır.
- **PSİKANALİTİK KURAM:** İnsan doğası kötüdür. Çünkü cinsellik ve saldırganlığın baskısı altındadır. Davranışlar **bilinçaltı süreçler** tarafından etkilenir. Kişilik sorunlarının temelinde bireyin yaşadıkları ve özellikle **çocukluk yaşantıları** vardır.
- **DAVRANIŞÇI KURAM:** İnsan doğası ne iyi ne de kötüdür. Birey her şeyi sonradan kazanır. Psikolojik danışmanın amacı, **olumsuz davranışları söndürüp**, olumlu davranışlar kazandıracak çevresel koşullar sağlamaktır.
- **EKLEKTİK KURAM:** Bireyin yaşadığı sorunun niteliğine göre her kuramdan yararlanmayı amaçlayan bir kuramdır. Çünkü her kuramın işe yarar ve haklı yönleri vardır. Bunlar duruma göre uygulanabilir.
- **ADLERIAN KURAMI:** Birey daha çok sosyal güdüler tarafından motive edilir. Psikolojik danışma, **bireyin farkındalık düzeyini artırmayı, yaşam amaçlarını belirginleştirmeyi** ve sosyal ilişkisini geliştirmeyi amaçlar.
- **GERÇEKLİK KURAMI:** Bireyin **şu an** yaşadıkları önemlidir. Bireyin, **şu an kendini rahatsız eden etkenlerin farkında olması** sağlanır. Psikolojik danışma, bireye yaşamdan istediklerini elde etmenin en iyi yollarını göstermelidir.
- **VAROLUŞÇU KURAM:** İnsanın özü iyidir ve **insan sürekli gelişme çabası içindedir**. Birey kendi yaşamının anlam ve değerini kendi keşfetmeli, yaşamına değer katan **seçimlerini kendisi** belirlemelidir. Bireye **sorumluluk** ve **bağımsızlık** kazandırılmalıdır.
- **HÜMANİST (İNSANCIL) KURAM:** Birey özgür ve kendini yönetme gücü olan bir varlıktır. **Gerekli yardım yapılan herkes sorunlarını çözebilir ve kendini gerçekleştirebilir**. Psikolojik danışmanın amacı **bireyin sorumluluklarını ve bağımsızlığını kabullenmesi**, benliğini geliştirmesidir. Bu kuramda danışana insan olduğu için **saygı duyma, değer verme, koşulsuz kabul, empati ve saygı** esastır.

Okul Düzeyinde Rehberlik Örgütlenmesi:

- **Okul Müdürü:** Okul rehberlik hizmetlerinin yürütülmesinden **en üst düzeyde sorumludur**. Rehberlik hizmetlerinin sağlıklı şekilde yürütülmesi için gerekli çalışma ortamları hazırlar, işbölümü ve görevlendirmeler yapar, işbirliğini sağlar.
- **Koordinatör Psikolojik Danışman:** Rehberlik servisi ile okul yönetimi arasında eşgüdümü sağlar. Uygulanacak rehberlik programları ve etkinlikler hakkında öğretmenler kuruluna bilgi verir.
- **Psikolojik Danışmanlar(Rehber Öğretmen):** Okuldaki rehberlik hizmetlerinin planlanma, uygulama, değerlendirmesini yapar. Bireyi tanıma etkinlikleri yürütür. Problemi ve rehberliğe muhtaç öğrencilere danışmanlık yapar. Öğrenci gelişim dosyaları ve mezun olacak öğrencilerle ilgili değerlendirme raporu hazırlar.
- **Sınıf Rehber Öğretmenleri:** Sorumlu olduğu sınıfın rehberlik hizmetlerini yürütmekle görevlidir. Sınıfla ilgili çalışmalarda, işbirliği yaptığı rehber öğretmene her türlü yardıma bulunur. Problemi tespit edilen öğrencilerle ilgili olarak idare, aile ve diğer öğretmenlerle işbirliği yapar, çalışma sonuçlarını rehber öğretmen-birlikte toplu dosyaya işler.
- **Diğer Öğretmenler:** Etkili bir öğrenmenin gerçekleşmesi için gerekli öğrenme ortamını sağlar. Öğrencilerin kişilik gelişimine yardımcı olur. Öğrencilerin, çalışma ve öğrenmeyi öğrenme beceri-kazanmalarına yardımcı olur. Sınıf rehber öğretmeni ve rehberlik servisine gerekli desteği sağlar.